

Кононенко Я. В., Демочка О. В.

ІСНУЮЧІ ПІДХОДИ ЩОДО РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розглядаючи існуючу численну літературу із проблем реструктуризації та технічного переозброєння підприємств легко відзначити хвилі зацікавленості у проблемі, що співпадають із великими зрушеннями у господарстві. Світова енергетична криза 1970-х рр., впровадження неоліберального курсу у 1980-ті рр., реформи у країнах колишнього соціалістичного табору, становлення «економіки знання» 1990-х – поч. 2000-х визивають кризові явища та запит на пошук шляхів їх переборення. Також, неважко помітити, що дослідження відображують специфіку, відповідну ситуації у тій чи іншій економіці. Хвилі з'єднань та поглинань у США, зміни у японських корпораціях в умовах дефляції, оновлення державного сектору господарства КНР, масова приватизація у країнах Сходу Європи висувають різні за родом проблеми.

Сумуючи існуючі підходи до реструктуризації підприємства, акцентуємо увагу провідних аспектах: це кардинальні зміни у активах та напрямках діяльності (portfolio restructuring), організації, та фінансах. Західні дослідники надають перевагу саме першому із аспектів. Зміни у активах підприємства створюють умови задля інвестиційного процесу та задля успішної діяльності у післяреструктуризаційний період. Реструктуризацію аніж не можна зводити до покращення виробничої ефективності.

Необхідним є перерозподіл капіталу і спрямування його у нові проекти та на зміну організації праці підприємства. Успіх усієї макроекономічної політики залежить від того, наскільки ефективною буде ця глибока мікроекономічна трансформація. Розглядаючи досвід реструктуризації підприємств Сходу Європи, виділяють «захисний» та «стратегічний» її типи. При першому домінує прагнення до зменшення виробничих витрат та досягнення беззбитковості, при другому – реалізуються продумані бізнес-проекти, які змінюють і виробничий профіль, і технологічні засади діяльності підприємства. Одним із трендів «стратегічної» реструктуризації та перерозподілу активів для підприємств, які діють у умовах трансформаційних економік може бути вертикальна інтеграція бізнесів.

Глибокий аналіз проблемам реструктуризації підприємств України було надано у монографії М. О. Кизима і В. В. Жихарцева, побудованій на аналізі стану 11 машинобудівних підприємств України. Автори вказують на типову проблему, яка найчастіше і обумовлює потребу у реструктуризації заводів України. Її можна назвати «пасткою масштабу». Велика ресурсомісткість (енерго-, капітало-, трудо-містськість) виробництва крупних підприємств, які почали діяти за радянського часу, робить їх діяльність ефективною лише за дуже великих обсягів випуску, коли економія на масштабі зменшує відносну долю великих постійних витрат у собівартості. Неможливість зберегти високі обсяги випуску за гострої зовнішньої конкуренції на внутрішньому та зовнішніх ринках призводить до збитковості, вимиває обігові кошти, викликає недоінвестування, і робить стан підприємства катастрофічним [1].

Література:

1. Кононенко Я. В. Економічне оцінювання ефективності експортно-імпоротної діяльності промислових підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Суми, 2018. 20 с.